

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

8-ше (3604) №,
2023 ий 24 февраль,
кугарня.

Ямде лий

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Элым аралаш — чап

Ешда вуча

Кызыт элыштына саман пеш неле. Шуко рвезе, шочмо суртшым, ешыжым коден, Украиниште эртаралтше спец-операцийыш каен. Нуно шочмо мландынам аралат. Пайрем вашеш школыштына «Письмо солдату» акций эртаралте. Мый серышым шортын-шортын возышым. Салтак-влаклан таза пörтылаш тыланышым. Нуным йоратыме ешышт вуча.

Юля ЯГОДАРОВА
Советский, Кельмаксола.

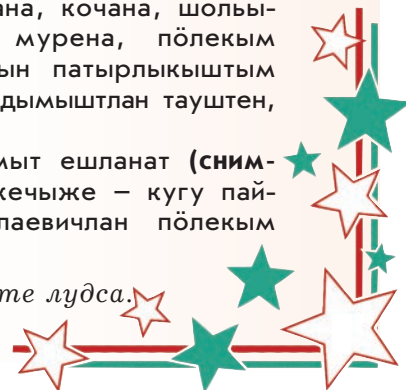
Патыр, лүддымө, сенымаш верч тул да вүд гоч эрташ ямде улшо, осал деч утарыше, тушманым чактарыше, тыгодым поро. Кө тиде? Пөръен, Шочмо элым аралыше! Тудо шочмо кундемже верч веле огыл, пелашыже, икшывыже-влак, родо-тукумжо верч пенгыдын шога.

Ий еда 23 февральыште ме ачана, кочана, шольына-изана-влаклан моктеммурым мурена, пөлекым ямдылена. Кугезе кочана-шамычын патырлыкыштым шарналтен, тыныслыкым арален кодымыштлан тауштен, вуйнам савена.

Советский посёлко гыч Павловмыт ешланат (снимкыште) Шочмо элым аралышын кечыже — кугу пайрем. Икшыве-влак Юрий Николаевичлан пөлекым ончылгоч ямдыленит.

Умбакыже 4-ше лаштыкыште лудса.

Фотом еш архив гыч налме.

Чыланьштым ончылтеныт

17 февральыште шочмо марий йылме да марий литератур денне регионсо олимпиаде онлайн эртаралтын. Тушто Марий Эл, Татарстан, Башкортостан республикла, Свердловск, Одо кундемла гыч нылле утла ўдыр-рвезе уш-акылжым терген. Марий йылме денне Йошкар-Оласе Национальный сымыктыш гимназий гыч Е.Семёнова (9-ше кл.), Татарстан Республик Балтаси район Ци́пя шко́л гыч Э.Данилова (10-шо кл.), Советский район Ёшнўр шко́л гыч К.Чемекова (11-ше кл.) сенгышыш лектыныт. Марий литератур денне Татарстан Республик Агрыз район Йўштё Памаш шко́л гыч П.Суарметов (9-ше кл.), Шернур район Марисола шко́л гыч Д.Ешеева (10-шо кл.) (снимкыште), Шернур район Кукнур шко́л гыч А.Пидалина (11-ше кл.) чыланьштым ончылтеныт. Ўдыр-рвезе-влакым шокшын саламлена.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.
Фотом школ архив гыч налме.

Увер Юл кундем федерал округысо «Театральное Приволжье» йоча да самырык коллектив-влак фестивалын Марий Эл Республикысе йыжыныштыже Йошкар-Ола гыч «Воштончыш» образцовый музыкально-драматический да «Цветик-семицветик» музыкальный театр-влак сененыт. Нуно окружной

йыжынышке В.Якимовын пьесыж почеш шындыме «Мо шергакан?» да Г.Архиповын «Цветик-семицветик» спектакль-влак дене ушненыт. Нуным театральноеприволжье.рф сайтыште ончаш лиеш. Сенгыше-влакым 27 мартыште палемдат.

Герой лүмеш

Мемнан кундемна гыч латик самырык рвезе Афган сарыште порысшым шуктен. Ты сарын ветеранже-влак В.Н.Мосолов, В.М.Токтаров, В.В.Кутузов, А.М.Якимов дене вашлиймаш школышто эртаралтын. «Геройын партше» всероссийский акцияшке ушнен, школыштына тунемше да Афган сарыште геройлыкым ончыктышо О.И.Камашев лүмеш партым почмо (снимкыште). Олег Иванович «За отвагу» медаль да Йошкар Шўдыр орден дене кок гана палемдалтын. Ме тудын дене кугешнена.

Родион НЕБОГАТИКОВ.

У Торьял, Токтарсола.

Российысе увер

Кумылан кажне ег «Знатоки истории пожарной охраны» всероссийский конкурсшко ушнен кертеш. Тидлан кандаш онлайн-квестым эртыман. Тўрыс увер – вдпо.рф сайтыште.

7-35 ияш ўдыр-рвезе ден самырык ег-влак, «Моя семейная реликвия» всероссийский усталык конкурсшто мастарлыкдам тергыза. Родотукымдан але кумдан палыме енгын еш реликвийже нерген сочиненийым возыза, презентацийым але видеороликым ямдылыза. Пашам relikvi-ja2014@yandex.ru адрес дене электрон почтыш колтыза.

11-18 ияш улыда? Почеламутым сыпнын лудаш, сўретлаш, проектым возаш йоратедат? «Тургеневские чтения» тўнямбал усталык конкурс – тылаңда. Келшыше таңгасым ойырыза, пашам **28 февраль марте** колтыза да диплом ден чапле пөлекым сенген налза. Тўрыс уверым vsekonkursy.ru сайтыште ончыза.

Марий Элысе увер

Марий туныктыш институт «Без срока давности» всероссийский проект конкурсын регионсо йыжынгжым эрара. Конкурсшко **8-11-ше класслаште** тунемше-влак ушнен кертят. Йодмаш ден пашам mio.ya-mio@yandex.ru адрес дене электрон почтыш **5 апрель марте** колтыман.

Звенигово оласе лицейын да **Волжск** оласе **6-шо номеран** школын футбол командыже-влак Угарман кундем гыч сенымаш дене пөртылыныт. Нуно мини-футбол дене школ команде-влак окласе **всероссийский таңгасымаште** ойыртемаптыныт.

Йошкар-Олаште верланыше Республикысе йоча да самырык-влаклан технике усталык рўдер «Идея – 2023» шанче-технике проект конкурсым увертарен. **7-18 ияш** йоча-шамыч ушнен кертят. Ныл таңгас уло. Пашам cftuclub@mail.ru адрес дене электрон почтыш **20 март марте** колтыман.

Икымше фотокорреспондент

«Кугарня» газетын фотокорреспондентше, У Торъял район Шавыксола ялын шочшыжо И.Речкиным (снимкыште) республикыште кө огеш пале!! Кажне олаште, ялыште да селаште лийын, очыни. Тудын дене шинчаваш мутланышна.

– *Иван Никандрович, «Ямде лийышке» пашаш толмо икымше кечым шарнеда?*

– 1978 ий, шыже. Марий кугыжаныш университетыште занятийште шинчена. Юрий Владимирович Андугановын лекцийже ыле. Ала-кө омсам пералтыш. Тиде Алексей Михайлович Юзыкайн улмаш. Пурыш да мыйым йодо. Коридорышко лекна, да тудо фотокорреспондентлан пашаш пураш темлыш. Алексей Михайлович дене пырля редакцийышке кайышна. Тыге мый «Ямде лий» газет редакцийын налме икымше официальный фотокорреспондентше лийым. «Киев-4» фотоаппарат дене пашам ышташ тўналтым.

– *Пашам ыштыме годым могай онкай случайлашке логалаш пернен?*

– «Ямде лийыш» кумдан палыме ятыр ен толеш ыле: Александр Юзыкайн, Макс Майн, Миклай Казаков, Борис Данилов, Михаил Калашников да молат. Тунам

редакций Йошар-Оласе Волков уремысе 141-ше номеран пörтыштö верланен ыле. Икана подвалыште верланыше фотолaborаторийыште фотом печатлымем годым ала-кө омсам кроп почо. Тиде лабораторийын ончычсо озаже Николай Васильевич Кожаев лийын улмаш. «Тый кө улат?» – йодо.

«Иван Речкин. Фотокорреспондент», – вaшештышым. «Молан увеличительным йод-де кучылтат?» – кугу йўкын пелештыш. Лыпланымекше каласкалaш тўнгaлe: «Мый тидын дене Совет Ушемьин Маршалже Семён Михайлович Будённың печатленам. Фото дене Германийыште шöртнö медальым сенген налынам».

– *Южо еñ-влак фотом смартфоншты, компьютерыште ончаш огыт йöрате, садлан печатлен луктыт. Тудо ынже локтылалт маньын, кузе аралыман?*

– Эн тўнжö – сай фотографлан ўшаныман. Шукын-

Авторын фотожо.

жо лабораторийысе фотом огыт ыште. Тыглай принтер гоч луктыт. Вўдан чия дене шыжыктыме фото пеш писын локтылалтеш. Тидым умылаш маньын, танастарен ончаш темлем. Фотолaborаторийыште печатлен ончыза, вара принтер гоч луктыктыктыза. Кудыжо писынрак ошемеш, шке ужыда. Сай фотографийлан оксам чаманыман огыл. Фотом альбомышто аралыман, кече логалшаш огыл.

– *Ой-кашкашланда тау. Тидым лудшына-влакат шотыш налыт маньын ўшанем.*

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Фотом школ архив гыч ялме.

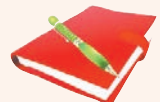
«Марла кутыраш тунемына»

Мый Морко посёлкышто илем. Кумшо классыште тунемам. Кажне кечын школыш куанен коштам. Урокышто шуко ум пален налам. Изарням эн чот вучем. Тунам «Марла кутыраш тунемына» кружок эртаралтеш (снимкыште). Тудым авам Людмила Сергеевна вўда. Ме кружокышто тўрлö заданийым компьютерыште ыштена, модына, туштым туштена. Интерактивный доска ончыко лекташат куанем.

Ульяна ЛОГИНОВА.

2-шо номеран Морко школ.

Лўмгечыш миенам

Школыштына юнкор кружок пашам ышта. Тушко мый кумылын коштам. Тудым тўналтыш класслам туныктышо З.В.Небогатикова вуйлата. Ме тўрлö темылан заметкым возена. Газет лаштыкыште шке лўмнам ужмеке, моткоч йывыртена. Газет дене пенгыде кылым кучымемлан «Ямде лийын» лўмгече пайремышкыже ўжыныт. Тушко республикысе районла гыч юнкор-влак погыненыт. Пайрем пеш келшен. Шукырак возаш кумыл утыр былыжын.

Кира ВЕСЕЛОВА.

У Торъял, Токтарсола.

Марийын шкенжын лывырге йылымже, йўлаже, койышыжо улыт. Садлан тудым марла туныкташ кўлеш.

М.ШКЕТАН.

Февраль – Шочмо элым аралынын кечыже.

*Тўналтышыже –
1-ше лаштыкыште.*

Павловмыт ешыште пөр-
ен – эн пагалыме ег да
чылалан пример. Юрий Ни-
колаевич шочмо элже он-
чылно порысым 2009-2010-шо
ийлаште шуктен. Угарман
кундем Богородск олаште
элгөргө войскаште служит-
лен. Салтак радамыште
лийме жапым порын шар-
налтен, икшывыже-влаклан
чўчкыдын каласкала, фото-
шамычым ончыкта. Кызыт
ик фирмыште машинам ви-
ктарышылан пашам ышта.

Юрий Николаевич ден
Ирина Рафаиловна вич ик-
шывылан ош тўням пө-
лекленыт. Кугуракше, **Ан-
жела**, 2-шо номеран Совет-

ЭЛЫМ АРАЛАШ – ЧАП

ский школын 8-ше классыш-
тыже тунемеш. Спортлан
шўман. Школышто эртаралт-
ше таңасымашлаште – эре
ончылно. Районысо таңа-
сымашлашкат ушна. Телым
кажне кечын гаяк ече дене
мунчалта. Футбол дене
талын модеш. Акажын чол-
галыкшым ончен, **Матвей**

тыгаяк кумылан кушкеш.
Тудо 2-шо
к л а с с ы ш
к о ш т е ш .
Т е л е в и з о р
д е н е ф у т б о л
л ы м о н ч ы к т а
т г ы н , й о -
р а т ы м е
к о м а н д ы ш т

верч тургыжланат, ўчашат.
Богдан «Висвис» йочасадыш-
ке коштеш. Тений икымше
классышке тунемаш кая.
Йочасадыштышт «Изи
памаш» краеведений кружок
уло. Тушто шочмо кундем,
верысе пўртўс дене палыме
лийыт, марий калыкын
тўвыражым, йўлажым пага-
лаш тунемыт, марий йома-
кым лудыт. Богданын пат-
риот шўлышан улмыжо изи-
нек палдырна. **Тимофеят**

тиде йочасадышкак коштеш.
Захар – аваж пелен,
мөнгыштө.

*– Йоча-влак элнан ўшанле
ончылзекышт лийышт ма-
нын тыршена. Тўрлө йоды-
шым тарватен, тўшкан
погынен каҗашена. Арня
мучаште икешотан ик-
тешилмашым ыштена.
Куанна, сеҗымашна нерген*

*Ачаем ден аваем,
Пешак поро улыда.
Шочмо элым йоратем,
Йолташ ден келшен илем.
Тидлан те туныктеда,
Кугу тау тыланда.*

**Софья АЛЕКСЕЕВА.
Морко, Энерсола.**

*икте-весылан
каласкалена.
Яра жапыште
военный фильм-
влакым ончена,
п ў р т ў с
лоҗашке лек-
тын коштына.*

*Мый повар-кон-
дитер улам. Садлан йоча-
влаклан тамле сийым ямды-
лаш йоратем. Тидлан ике-
ныштымат изинек тунык-
тем, – ойла ава.*

Павловмыт тукумыштым
шымлымашлан кугу тўткы-
шым ойырат. Родо-тукум
пушенгым моторын сбраста-
реныт. Сарыште кредалше
кугезе кочашт нерген изирак
проектым лишыл жапыште
ямдылат.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

**Виктория ПЕКПУЛАТОВАН сўретше.
Шернур, Койсола.**

ТЫЛАНДА КӨРА

Ме Россий салтак-влак дене кугешнена.
Нунын гаяк лўддымө, чулым, патыр лияш тыр-
шена. Физкультур уроком йоратена. Урок деч
вара ече, коньки дене мунчалтена.

Ме палена, пашашт эн күлешан. Нунылан
көра школыш коштына, шольо-шўжарна-влак
дене модына, кастене, еш дене чумыр-
ген, тўрлө нерген кутырена. Салтак-влак,
мөнгө пөртылмыдам кажне кечын вуче-
на. Таза лийза. Сеҗымашым лишемдеда
манын ўшанена.

**Саша КРЫЛОВ.
Звенигово, Какшамарий.**

АЧАМЛАН СЕРЕМ

Ачай, поро жапет лийже! Серышем тый декет миен шуэш
манын ўшанем. Школыштына шукерте огыл «Казаков лудмаш»
конкурс эртаралте. Палет, ўдырет икымше верыш лекте.
Ушышкеш «Чодыра ойла» почеламут трукышто тольо. Тиде
татыште шке семынем тыге маньым: «Сеҗымашем тушманым
сенаш полшыжо». Почеламутышто чыгыш нерген ойлалтеш.
Тыландат пушенгыла шуко чыташ логалеш. Йўштө-шокшым
ончыде, мемнам аралымыланда кугу таум ойлена.

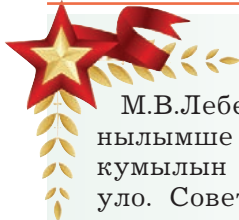
Морко, Нурўмбал.

Аня РОМАНОВА.

ЛИЙ ПЕЛЕНЕМ

Эн патыр, эн поро,
ўшанле йолташ
Улат, ачаем,
йораталме енем.
Кидетым кучен,
воктенет ошкылаш
Могай куанем!

Лий эре пеленем.
**Диана ГРИГОРЬЕВА.
Морко, Купсола.**

ЧАПЛЕ ТОШТЕР

М.В.Лебедев лүмеш Немда школ мемнам, нылымше классыште тунемше-влакым, поро кумылын вашлийын. Тушто чот чапле тоштер уло. Совет Ушем Герой Михаил Васильевич нерген поян материал аралалтеш. Тоштер вуйлатыше М.А.Мартынова Геройын илыш корныж дене палдарен. Кугурак классыште тунемше ўдыр-влак сар корныжым каласкаленит (**снимкыште**). Голограмме кажне йочалан куаным пӧлеклен. Викториныште уш-акылнам тергенна. Пӧлек шотеш кум лукан серышым кучыктенит.

Чапле тоштерым ончалаш вашкыза, йоча-влак. Шочмо элым йӧратымаш тышечын тўналеш.

Николай ГРЕБНЕВ.

У Торъял, Токтарсола.

ФОТОМ ШКОЛ АРХИВ ГЫЧ НАЛМЕ

МӦНГӦ ПӐРТЫЛ

Поро кумылан, яндар шонымашан салтак, серышемын кажне корныжым чон шокшем дене возем. Тый пенгыде капкылан, лўддымӧ улат. Шочмо элнам аралыме верч илышетым от чамане. Лач тыланет кӧра ме тамле омо дене малена, чевер кечылан, канде кавалан куанен илена.

Авам тендан гай нӧргӧ, ужар вуян рвезе-влак дене пашам ышта. Келшыше шомак дене лыпландарен, пайдале ой-канашым пуа. Авамын тыланымашыжым мыят чонышкет шындырынем. Мӧнгӧ пӧртылмӧ корнет вяш, пиалан лийже. Ош лум, курык тайыл, мӧр олык, пушенге укш тыйым аралаш полшышт. Курык Кугыза помышыштыжо коштыктыжо.

Оля БУЛЫГИНА.

Советский, Ронго.

ШОЧМО ЭЛ ВЕРЧ

Пашана – сайын тунемаш,
Шинчымашым келгемдаш,
Аванам со колышташ,
Шочмо элым йӧраташ.

Пашана – сайын тунемаш,
Книга ден йолташ лияш,
Йолташ ден келшен илаш,
Шочмо элым пагалаш.

Ксения ИВАНОВА.

Морко, Коркатово.

Синквейн

Иза

Шерге, ўшанле.

Йӧрата, чамана, куана.

Мыланем энертыш.

Йолташ.

Ярослав ГАВРИЛОВ.

Морко, Шўргыял.

СЕРЫШ

Элнам аралыше пагалыме герой! Мый палем, тый патыр улат! Шочмо мландына верч илышетым пуаш ямде шоget. Мыйынат ачам Украиныште эртаралтше спецоперацийыште герой семын колыш. Мыланем тудо пеш кўлеш. Кызыт мыланем чот неле. Ача деч посна илаш йӧсӧ. Садлан тый шкендым арале. Тыйым ешет вуча, шошчетлан пеш кўлат. Эре шонем: вашкерак пуламыр чарныже, да чылан мӧнгӧ таза пӧртылза.

Александр ГРИГОРЬЕВ.

Советский, Алексеевский.

ПАЙРЕМ ДЕНЕ САЛАМЛЕМ

Крескочам Леонид Александрович Эскаев Морко район Волаксолаште ила. Тудо весела кумылан, писе ушан, чолга койышан айдеме. Кочамын салтак корныжо Афган мландыште эртен. Шуко йўштӧ-шокшым чыташыже логалын. Арми деч вара кугу машина дене кудалышташ тўналын да кызытат йӧратыме пашажым ышта. Мый крескочамым моткоч пагалем да пайрем дене саламлем.

Аня ВИНОГорова.

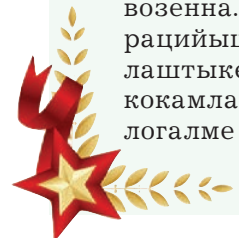
Звенигово, Шолэгер.

КУАНДАРЫШЕ ВАШМУТ

«Патырлык шагат» класс шагатыште Кугу Ачамланде, Чечня, Афган сар-влак, Украиныште эртаралтше спецопераций нерген мутланена. Салтак-шамычын подвигышт нерген пален налына. Шочмо элым аралыше-влаклан серышым возенна. Тукум изам Украиныште эртаралтше спецоперацийыште порысшым шукта. Чон шижмашем кагаз лаштыкеш радам дене серенам. Икмыняр жап гыч изам кокамлан йынгырген да лач мыйын серышем тудлан логалме нерген увертарен. Могай куан!

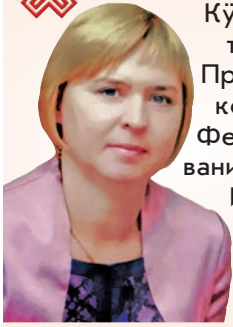
Настя ИВАНОВА.

Морко, Купсола.

Икгай кок парашютыс-тым кычалза.

6

Күшыл категория тунуктышо, Россий Президентын грантшым кок гана налше, Россий Федераций общий образованийын почётан пашаенже, Йошкар-Оласе 21-ше номеран Семёновка школышто кугыжаныш марий йылме урокым

вўдышö **О.Н.ВАСЕНИНА** ямдылен.

«Ўярня» темылан урок

1

Марий мут-влакым руш йылмыш кусарыза.

Марий калык пайрем – _____, ойыртемалташ – _____, тер – _____, йолгурык – _____, издер – _____, имне – _____, курык – _____, курык тайыл – _____, йыгыргашта – _____, мужырын – _____, суртоза – _____, олым пидыш – _____, уржа кылта – _____.

3

Шола могырысо мут-влакым пурла велысе дене келыштарыза.

Перемеч	Булочки
Когыльо	Вареники
Команмелна	Ватрушка
Мелна	Слоеные блины
Подкогыльо	Творожник
Туара	Омлет
Ўяча	Блины
Салмамуно	Пирог

2

Ойлончышко келшыше мутым (марий вургемын элементше-влак) ешарен возыза.

Марина Ўярня пайремлан ямдылалтеш. Ош марий _____ чия. Тувыр ўмбалне – тўрлыман _____ . Вуйышкыжо _____ пидеш. Йолышкыжо нийгыч ыштыме _____ чия. Ўдыр йолван чеве _____ ўшталеш.

4

План почеш текстым чоңыза.

1. Ешна Ўярня пайремлан ямдылалтеш.
2. Ўстелым погена.
3. Уна-влак толыт.
4. Курыкышто.
5. Весела пайрем.

5

Диалогым мучашлыза.

- Теле мучаште марий-влак могай пайремым пайремлат?
- Пайремлан марий калык кузе ямдылалтеш?
- Ўярня годым курыкышто мунчалтымаш мом ончыкта?
- Ўярнялан могай кочкышым ямдылат?
- Те ешыште Ўярням кузе эртареда?

6

Калыкмутым руш йылмыш кусарыза. Эше могайым паледа, ешарыза.

- ☀ Пашам чот ыштет гын, пайрем годым ўстембал тич сьет лиеш.
- ☀ Кажне пайремын – шке Cheshe, шке вургемже.
- ☀ Ўярня деч вара латкок поран толеш.
- ☀ Пайрем годым мўшкыр кок кыдежан.
- ☀ Пайрем годым окшакат йолангеш, сокырат шинчангеш.
- ☀ _____
- ☀ _____

7

Ўярня арняште кажне кечын мом ыштымым возыза.

Шочмын ... вашлийыныт.
Кушкыжмын ... модыныт.
Вўргечын ... кочкыныт.
Изарнян ... мунчалтеныт.
Кугарня ден шуматкечын ... шинчылтыныт.
Рушарнян ... йодыныт.

8

Почеламутым лудса да сўретым сўретлыза.

Ўярня

Только Ўярня арня,
Пыштышт курыкыш варам.
Сайын тудым _____ келыштарышт,
Волышт ўчашен эн талышт.
Тушко кўзышым мыят,
Почешем покта пият.
Мунчалталыым шер теммеш,
Тидым ужым мый омеш:
Шулдыранла чоңештем,
Мунчалтен шерем ок тем...
Омылан мом ўшанаш!
Куржым угыч мунчалташ.

Леон Рая.

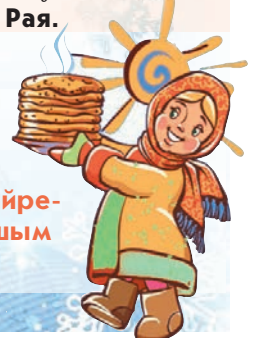

9

Сўретым ончен, Ўярня нерген текстым серыза.

10

Школыштыда эртаралтше Ўярня пайремыш ўжмашым возыза.

КАЛЫК ПАГАЛЫМЕ

Ачам – электрик. Тудын ачажат самырыкше годым тиде пашамак ыштен. Нуно ялыште ты професийын шерге улмыжым раш умылат. Андрей ачам электричестве дене кылдалтше чыла пашам ыштен кертеш. Пошкудо-влакат чўчкыдын полышым йодын толыт. Ачам ни гунам ок торешлане. Садланак тудым ял калык пагала. Мыят ачам дене кугешнем. Пайрем дене саламлем.

Ксения ЕГОРОВА.

Морко, Коркатово.

«Але изи улына: йочасадыш коштына. Мурена да куште-на, куржталына да модына. Вашке кушкын шуына: элнан чолга да писе, ўшанле салтакше лийына», – ойлат Йошкар-Оласе «Шўртнў агытан» йочасадын «Изи пыл» группышкыжо коштышо рвезе-влак (снимкыште).

И.НИКИТИНАН фотожо.

Артём ИВАНОВЫН сўретше.

Йошкар-Ола, 24-ше номеран школ.

АЧАМ ДЕНЕ КУГЕШНЕМ

Ава – кава, маныт. А ача кў? Тудо аралыше. Ачам Андрей Руслановичат тыгаяк. Тудо тора Йўдвел кундемшыке пашаш коштеш гынат, кажне кечын йынгырта. Канымыж годым эре пеленна лияш тырша. Мемнам осал деч арала.

Ачам Чечняште лийын. Тыныслыкым лишемдаш полшен. Шерге енемлан таза-лыкым, пиалым тыланем. Тудын дене моткоч кугешнем.

Софья АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Эгерсола.

20-26 февраль – Ўярня арня.

Изи озавате

Морко район Коркатово лицейын тунемшыже-влак пайрем годым мурымо ожнысо муро-влакым погенит.

Тиде йўштў – мо йўштў,
Ўярня йўштў – вот йўштў.
Тиде курык – мо курык,
Ўярня курык – вот курык.

Ўярня курык вует гыч
Тагына ден волышым.
Тагына ден волышым да
Шурно кужытым висышым.

Ой, Ўярня, Ўярня,
Мелна терке – суртоза.
Мелна терке – суртоза,
Тамлен ончаш пурыза.

Изи мелна

Кўлыт: 2 муно, 200 грамм ўмбал, 2 кугу совла сакыр-ложаш, 200 грамм ложкаш, 1 грамм шинчал, 1 грамм содо, 40 грамм кушкыл ўй.

Муным, сакырложашым пырля пыштена да сайын лугена. Тушко ўмбалым, ложашым, шинчалым ешарена (руаш изиш пенгыдырак лийшаш). Пытартышлан содым пыштена да, салмаш ўйым йыгалтен, изи мелнам кўэштына.

М.ШКЕТАН ЛўМЕШ МАРИЙ
КУГЫЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР

12+

МўНДЫР ЯЛЫШ
ТОЛЫН КАЧЕ
КТОР ПРЕСТИЖ И КОТИК

4 март 16:00

SHKETAN.RU Рекламе. 78-13-78

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamedelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.ru

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Марий Эл Республикысе
Калык-влакын пашашт
шотышто министерстве.

Газетым редакцийште
погымо да версталыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде
оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный
технологий да массовый коммуникаций
сферым эскериме шотышто федераль-
ный службын Юл кундем федеральный
округысо управленийыштыже регис-
трироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьште пуымо.

0+

Печатьш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоны-
мышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-
влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс).

КОНКУРС

Павел МИХЕЕВ.
Параньга, Матародо.

1-4 ше «Б» класслаште тунемше-влак.
Татарстан, Агрыз, Пелемеш.

Могай вуйчи-
ем уто!
Молан!

Поро да пашаче

Толя изам поро да пашаче. Тудо ешыж дене олаште ила. Изи эргыже уло. Нуно ялыш унала толытат, мончаш пурена, коремыште издер, ече дене мунчалтена. Изам мыланем – кугу энгертыш. Тудым пайрем дене саламлем.

Лиза ГРИШКИНА.
Морко, Энерсола.

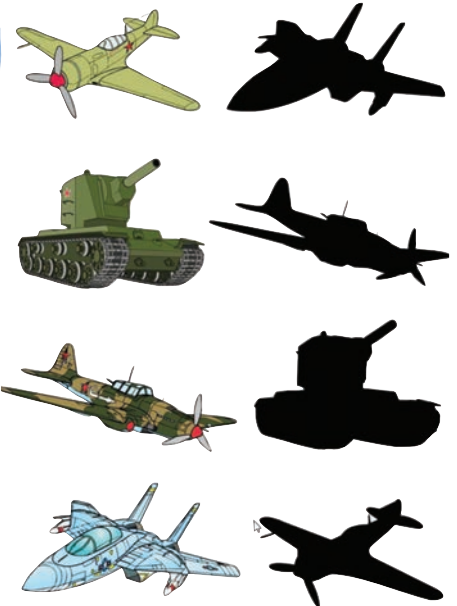
Матрослан корабль деке
миен шуаш полшыза.

Тушто

- ★ Шулдыржым огеш лупшо, а шке чонешта.
- ★ Шем шиштет көргашан пушентгым чўнга.

Палаш онгай

«Парад» мут латин йылме гыч ямдылалтмаш манын кусаралтеш. Парад обороны-лан ямдылалттым ончыкта.

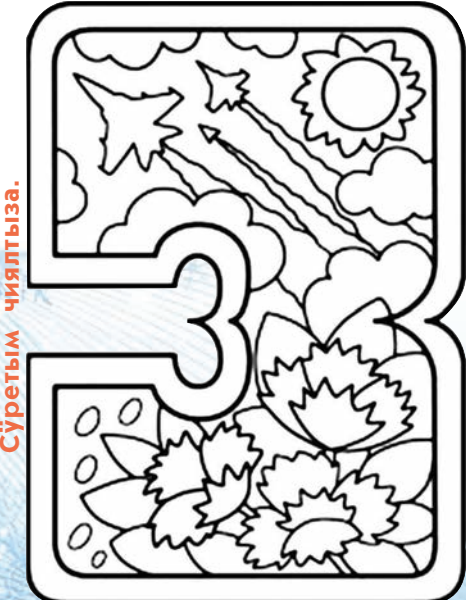

Ўмылым кельштарыза.

Кум салтак библиоте-кыш түрлө кечылаште коштеш: иктыже кум кечыште ик гана толеш, кокымшо – ныл кечыште ик гана, кумшо – вич кечыште ик гана. Кушкыжмын чылан кни-гаудышто лийыныт. Тидым пален шоналтыза да шотлыза: нуно мыняр кече гыч уэш библиотекуш-те вашлийыт? Ти-де могай кече лиеш?

Интернетсе сўрет-влакым кучылтмо.

Сўретым чиялтыза.